

Пам'ятка пацієнту при гострому циститі

Цистит — це запалення слизової оболонки сечового міхура. Гострий цистит є найбільш частим проявом інфекції нижніх сечовивідних шляхів у молодих жінок, що обумовлено анатомічними особливостями сечостатевої системи, сексуальною активністю, використанням сперміцидів.

Основні фактори ризику виникнення гострого циститу у молодих невагітних жінок:

- понад 3 статеві контакти на тиждень;
- новий сексуальний партнер;
- інфекція сечової системи в анамнезі;
- цукровий діабет;
- застосування сперміцидів.

Скарги при гострому циститі відомі кожній другій жінці: болюче часте сечовипускання, нестерпні позиви до сечовипускання, біль внизу живота, нерідко крапля крові наприкінці сечовипускання. Підвищення температури тіла та біль в поперековій ділянці не є характерними для гострого циститу і свідчать про більш серйозне запалення сечової системи.

Діагноз ставиться на підставі скарг і загального аналізу сечі з метою виявлення підвищеної кількості лейкоцитів і бактерій. Важливо правильно зібрати сечу.

Правила збору сечі

1. Перед збиранням сечі провести ретельний туалет зовнішніх статевих органів.
2. Необхідно зібрати середню порцію ранішньої сечі в кількості приблизно 100 мл у чистий посуд із безкольорового скла.
3. Терміново доставити сечу в лабораторію (аналіз сечі необхідно провести не пізніше 2 годин від збирання).

Проте характерні скарги та неможливість швидко виконання аналізу сечі нерідко призводять до самолікування, яке допускається окремими рекомендаціями під наглядом лікаря.

Принципи лікування

Основним методом лікування гострого циститу є застосування антибактеріальних препаратів, але тільки за призначенням лікаря.

1. Перший епізод циститу може самостійно бути лікований безрецептурними препаратами. Найчастіше це фітопрепарат, серед них перевагу має канеф-

рон Н, який продемонстрував аналогічну антибіотику фосфоміцину ефективність. Приймається тричі на добу 7 діб. За відсутності ефекту звернутись до лікаря.

NB! Призначення уроантисептиків (наприклад, макмірор) або антибіотика (наприклад, цефікс) може проводити тільки лікар.

Альтернативно може бути призначений метилтіонію хлорид (пембіна-блю). Приймається по одній капсулі двічі на добу 7–10 діб. Інші безрецептурні препарати не мають строго доказової практики для ініціального лікування гострого циститу.

2. Повторний епізод циститу або перший епізод після статевих стосунків: доцільним є візит до лікаря, обстеження на захворювання, що передаються статевим шляхом, призначення уроантисептика або антибіотика із можливою комбінацією з канефроном Н.

Як додаткове джерело біологічно активних речовин природного походження для створення оптимальних умов функціонування сечовидільної системи може використовуватись метилтіонію хлорид або препарати журавлини із достатнім вмістом проантиціанідину А (наприклад, уропак-36).

3. Для зменшення больового синдрому застосуйте ріабал (має вищу ефективність порівняно із традиційними знеболюючими при циститі).

Загальні рекомендації:

— щадний режим, молочно-рослинна дієта з виключенням гострих приправ, м'ясних відварів, прийом достатньої кількості рідини (сечогінні трави, чай, мінеральна вода, ягідні морси, киселі, сік журавлини);

— показані (крім випадків геморагічного циститу) теплові процедури — сидячі ванни, грілка, теплові мікроклізми та спринцювання відварами трав, фізіотерапевтичні процедури.

Профілактика

Загальні рекомендації: споживання достатньої кількості рідини, своєчасне спорожнення сечового міхура, обов'язкове спорожнення сечового міхура після статевого акту, дотримання правил гігієни зовнішніх статевих органів, уникнення переохолодження.

Підготував: проф. Д. Іванов ■